

Nr 36

Utlåtande i anledning av dels väckta motioner angående riktlinjer för den ekonomiska politiken, dels väckta motioner angående utformningen av den ekonomiska politiken m. m., dels ock väckt motion om utgivande av ett nytt premieobligationslån.

I två inom riksdagen väckta, till bankoutskottet hänvisade likalydande motioner, nr 151 i första kammaren av herr *Ewerlöf m. fl.* samt nr 190 i andra kammaren av herr *Hjalmarson m. fl.*, har hemställts, att riksdagen måtte angiva sådana riktlinjer för den ekonomiska politiken att en naturlig jämvikt uppstår i vår ekonomi och förutsättningar skapas för en avveckling av valutaregleringen, samt att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhänga om omedelbara åtgärder i syfte att uppmjuka och förenkla valutaregleringens tillämpning i all den mån detta är möjligt.

Beträffande motiveringen för yrkandet får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas nedan, hänvisa till motionen I: 151.

I samband med dessa motioner har utskottet till behandling förehaft jämväl de inom riksdagen väckta likalydande motionerna nr 361 i första kammaren av herr *Ohlson m. fl.* samt nr 435 i andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* I ovan nämnda motioner har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte *dels* anhänga att i motionerna anförda synpunkter beaktas vid utformningen av den ekonomiska politiken, *dels ock* hemställa om en under medverkan av representanter för sparbanker, banker, försäkringsföretag och folkrörelser utförd översyn av i in- och utland prövade åtgärder till uppmuntran av sparandet och av övriga åtgärder i detta syfte som kan befinnas lämpliga, och om ett snart framläggande av de konkreta förslag vartill denna översyn kan ge anledning.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 435.

Utskottet har ansett sig i detta sammanhang böra till behandling upptaga även den i andra kammaren väckta motionen, nr 188, av herrar *Gustafson* i Göteborg och *Schmidt*, i vilken hemställts, att riksdagen i skrivelse till riksgäldskontoret hemställer, att ett nytt premieobligationslån i tjugofemkronorsvalörer utbjudes i enlighet med i motionen angivna riktlinjer. I fråga om motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet har beträffande motionerna I: 151 och II: 190 inhämtat yttranden från *fullmäktige i riksbanken, kommerskollegium* och *valutakontoret*, varjämte tillfälle beretts *Kooperativa förbundet, Landsorganisationen, Svenska arbetsgivareföreningen, Svenska bankföreningen, Svenska försäkringsbolags riksförbund, Svenska jordbrukskreditkassan, Svenska sparbanksföreningen, Sveriges industriförbund, Sveriges lantbruksförbund* och *Tjänste-*

männens centralorganisation att inkomma med yttrande. Vid kommerskollegii yttrande är fogade yttranden av *handelskamrarna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Gävle, Sveriges allmänna exportförening, Sveriges grossistförbund, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation* samt *Sveriges köpmannaförbund*.

Nämnda myndigheter och organisationer med undantag för *valutakontoret* har även haft att yttra sig över motionerna I: 361 och II: 435.

Yttrande över motionen II: 188 har inhämtats från *fullmäktige i riksbanken* och *fullmäktige i riksgäldskontoret*.

Med hänsyn till det förändrade läge som inträtt sedan remissyttrandena avgavs har utskottet funnit sig böra avstå från att i nu förevarande sammanhang lämna en redogörelse för innehållet i yttrandena.

Utskottet. Vid bedömningen av föreliggande motioner bör enligt utskottets mening till en början uppmärksammas den skärpning av kreditpolitiken som under innevarande år successivt genomförts. Mot bakgrunden härav torde åtskilligt av vad som i motionerna anförts ha förlorat aktualitet. Vad särskilt angår den i motionerna I: 151 och II: 190 berörda frågan om lättnader i valutaregleringen vill utskottet erinra om att detta spörsmål, i anledning av då föreliggande motioner, var föremål för utskottets behandling 1954 (utl. nr 28), därvid utskottet uttalade, att utskottet i den berörda frågan om kontrollen över valutaregleringens handhavande ville avvakta de överväganden angående handläggningen av valutaärenden, vilka skulle komma att företagas inom riksbanken. Sedan en av fullmäktige i riksbanken för frågans utredning tillsatt kommitté avslutat sitt utredningsuppdrag, har fullmäktige i framställning till Kungl. Maj:t den 13 oktober 1955 framlagt förslag rörande ändrad organisation för handhavandet av valutaregleringen. Samtidigt härmed har fullmäktige hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för en översyn av gällande valutalagstiftning. Utskottet delar fullmäktiges uppfattning om behovet av en sådan översyn.

En huvudsynpunkt på utformningen av den ekonomiska politiken, som framhållits i motionerna I: 361 och II: 435, är att vikten av ökat sparande beaktas. Utskottet har vid flera tillfällen, senast vid behandlingen av propositionen med förslag om premiering av frivilligt sparande, understrukit att en ökning på bred front av det personliga sparandet skulle vara av stor betydelse som ett led i strävandena att stärka stabiliteten i vårt ekonomiska liv. Den särskilda statliga stimulering av detta sparande, som genomförts detta år, har betraktats som en av de åtgärder som kunde förtjäna prövas i detta sammanhang. Andra uppslag, däribland de i motionerna nämnda, synes enligt utskottets mening förtjäna att övervägas inom den utredning av spörsmål sammanhängande med den fulla syselsättningens ekonomi m. m., vilken jämlikt bemyndigande av Kungl. Maj:t den 25 augusti 1955 tillkallats av dåvarande chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld. Utskottet vill dessutom omnämna att konjunkturinstitutet i samråd med kreditinstitutet förbereder en särskild undersökning avseende hushållssta-

randets omfattning, inriktning och motiv. Genom dessa undersökningar synes skapas bättre förutsättningar för ett bedömande av hur sparfrämjande åtgärder lämpligen bör avvägas.

Vad speciellt angår det i motionen II: 188 framlagda förslaget om utgivande av ett nytt premieobligationslån i tjugufemkronorsvalörer, synes det för närvarande sakna aktualitet.

Utskottet hemställer,

att de likalydande motionerna I: 151 och II: 190 samt motionerna I: 361 och II: 435, ävenledes likalydande, ävensom motionen II: 188 må anses besvarade genom vad ovan anförts.

Stockholm den 10 november 1955

På bankoutskottets vägnar:

FRANS SEVERIN

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Sundvik, Fahlander, Mogård, Werner*, Wehtje, Kronstrand* och Strandler;

från andra kammaren: herrar Severin i Stockholm, Schmidt, Sköldin, Dickson, Persson i Norrby, Johansson i Kalmar och Löfgren.

* Ej närvarande vid justeringen.